

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до обласної програми “Забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД на 2009-2013 роки”

З часу виявлення випадку ВІЛ-інфекції у 1996 року по 1 липня 2009 року в області офіційно зареєстровано 2396 випадків ВІЛ-інфекції (270 дітей), 377 випадків захворювання на СНІД (39 дітей) та 240 випадків смерті від СНІДу (4 дитини).

За поширеністю ВІЛ-інфекції в Україні Хмельницька область знаходиться на 12 місці, а серед західного регіону займає 1 місце. Серед ВІЛ-інфікованих, які перебувають на обліку 93% складають особи репродуктивного і працездатного віку, а кожен четвертий – молода людина віком 18-24 роки.

У зв'язку з тим, що переважна більшість ВІЛ-інфікованих є особами працездатного та репродуктивного віку, епідемія негативно впливає на соціально-економічний розвиток та створює загрозу національній безпеці.

Основними шляхами інфікування ВІЛ є ін'єкційний та статевий. В останні роки спостерігається динамічна зміна шляхів передачі інфекції.

Зростає частка випадків передачі ВІЛ статевим шляхом (в І півріччі 2009 року статевий шлях інфікування вперше перевищив парентеральний, відповідно 42,0 % і 41,2%).

Домінування статевого шляху передачі обумовлює залучення в епідемічний процес загального населення, збільшення кількості ВІЛ-інфікованих жінок репродуктивного віку, дітей, що народились з ВІЛ. Це свідчить про тенденцію до генералізації епідемії, виходу її за межі груп ризику і є ознакою несприятливого прогнозу розвитку епідемії в області.

Все більша кількість ВІЛ-інфікованих осіб виявляється вперше через наявність клінічних ознак хвороби. З 101 дорослого взятого під нагляд в І півріччі 2009 року з уперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ-інфекції, 36 хворих (36%) в стадії поширеної ВІЛ-інфекції. Це говорить не тільки про те, що боротьба з ВІЛ-інфекцією/СНІДом є проблемою не тільки галузі охорони здоров'я, скільки свідченням того, що темпи поширення ВІЛ-інфекції в області випереджають темпи розгортання заходів з протидії і, особливо заходів з первинної профілактики.

Досвід європейських держав свідчить, що для усунення проблем, пов'язаних з ВІЛ-інфекцією/СНІДом, необхідно забезпечити реалізацію державної політики у сфері профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД шляхом об'єднання зусиль органів державної влади та громадськості.

Погіршення ситуації із захворюваністю на ВІЛ-інфекцію зумовлено занепадом суспільної моралі та рядом соціально-економічних причин:

- невідповідність темпів розвитку інфраструктури медичної та соціальної допомоги темпам поширення епідемії;
- недостатнє фінансування заходів з профілактики та лікування;

- недосконала система інформування населення з питань запобігання інфікування.

Актуальність розроблення обласної програми забезпечення профілактики ВІЛ-інфекції, лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД на 2009-2013 роки. зумовлена необхідністю створення ефективної системи дієвих заходів щодо запобігання подальшому поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу.

Метою програми є стабілізації епідемічної ситуації в області, зниження рівня захворюваності на ВІЛ та смертності від ВІЛ-інфекції/СНІДу, шляхом реалізації державної політики щодо забезпечення доступу населення до широкомасштабних профілактичних заходів, послуг з лікування, догляду та підтримки ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД.

Основними завдання програми є:

- забезпечення первинної профілактики поширення ВІЛ-інфекції серед населення, передусім серед молоді, через проведення освітньої та роз'яснювальної роботи із залученням засобів масової інформації з пропаганди здорового способу життя, морально-етичних цінностей та відповідальної поведінки;
- посилення профілактичних заходів серед груп ризику (споживачів ін'єкційних наркотиків, осіб, які утримуються в установах покарань, звільнених від відбування покарань, осіб, які займаються проституцією, мігрантів, безпритульних громадян, дітей із сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах тощо);
- посилення безпеки донорства щодо запобігання випадкам передачі ВІЛ-інфекції через кров;
- удосконалення механізму запобігання передачі ВІЛ-інфекції від матері до дитини;
- забезпечення вільного доступу до консультування та безоплатного тестування на ВІЛ-інфекцію населення, передусім молоді та осіб груп ризику;
- розширення доступу споживачів ін'єкційних наркотиків до замісної підтримувальної терапії та реабілітаційних програм;
- покращення якості надання медичної допомоги ВІЛ-інфікованим та хворим на СНІД;
- організація надання паліативної допомоги, соціальних послуг, соціально-психологічної підтримки, правової допомоги ВІЛ-інфікованим та хворим на СНІД;
- забезпечення діяльності та поетапного розвитку спеціалізованих служб та закладів, що надають медичні та соціальні послуги ВІЛ-інфікованим і особам із груп ризику;
- удосконалення системи епідеміологічного нагляду за поширенням ВІЛ-інфекції;
- створення системи моніторингу та оцінки ефективності заходів, що здійснюється на регіональному рівні і відповідних фінансових витрат.